Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 203. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 21-го ВЕРЕСНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, SEPTEMBER 21, 1978 No. 203. VOL. LXXXV.

БОГДАН ГАСЮК ОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ СВІТОВОГО, А МИРОСЛАВ КИЙ КРАЙОВОГО ПРОВОДУ „ЗАРЕВА"

Лігайтон, Па. — У суботу й неділю, 16-го й 17-го вересня ц. р., тут на оселі ім. Олега Ольжича відбулися IX Світовий та X Крайовий З'їзди Об'єднання Українських Академічних Товариств Національного Солідаризму „Зарево", в яких взяло участь 29 делегатів ЗСА, Канади та Европи. IX Світовий З'їзд обрав керівні органи світового „Зарева" в такому складі: Богдан Гасюк — голова Центрального Проводу „Зарева", Мирослав Кий — перший заступник, Олег Кандиба — другий заступник, Данило Штуль — третій заступник, Ольга Михайлюк — секретар, Василь Камінський — фінансовий референт, Роман Куделя та Остап Квітковський — вільні члени; Володимир Процик — голова Контрольної комісії та Лариса Поліщук, Олег Бак-Бойчук — члени Контрольної комісії.

Д-р Теодосій Онуферко — голова Товариського суду.

X Крайовий З'їзд вибрав керівні органи „Зарева" на ЗСА в такому складі: Мирослав Кий — голова, Роман Куделя — перший заступник і референт зовнішніх зв'язків, Віра Дорожинська — заступник і організаційний референт, Роман Городиський — заступник, Надія Лукницька — секретар, Євген Рудакевич — пресовий референт, Рома Гелеткканич — фінансовий референт, Христина Гелетканич, Євген Луців та Лариса Поліщук — вільні члени; Леся Городиська — голова Контрольної комісії, та Галя Гелетканич і Маріянна Михайлюк — члени Контрольної комісії; Богдан Петріна — голова Товариського суду.

З'їзд покликав Дорадчу Раду „Зарева", що складається із основоположників „Зарева" — д-ра Марка Антоновича і проф. д-ра Петра Стерча, уповажнивши їх, у порозумінні з

Богдан Гасюк

Центральним Проводом „Зарева", доповнити Раду відповідними новими членами. З'їздом керувала президія в складі: інж. Михайло Савчук — предсідник, Роман Городиський — заступник, Остап Квітковський — заступник та Ольга Михайлюк і Надія Лукницька — секретарі.

В програмі З'їзду доповідали д-р М. Антонович на тему: „Генеза „Зарева", його ідеологічні заложення і його праця" та Гасюка на тему: „Зарево" в майбутньому: перспективи й можливості".

З'їзд прийняв, з незначними змінами, ідеологічну платформу „Зарева", яка зобов'язувала це товариство в минулому, а статут достосував до сучасних потреб.

Винесено ряд резолюцій й постанов та намічено плян праці на чергову дворічну каденцію.

Одноголосно доручено д-рові Т. Онуферкові розпочати старання з метою скликання Ідеологічного Конгресу Молодечих Світоглядових Націоналістичних Формацій.

Віддаючи пошану пам'яті третьому Голові Проводу Українських Націоналістів — Олегові Штулеві Ждановичеві й тим членам „Зарева", що відійшли у вічність та відспіванням національного гимну закінчено З'їзд.

Кеннеді таки не плянує кандидувати на президента

Лос Анджелес. — Хоча місцева газета „Лос Анджелес Таймс" у своєму виданні зі суботи, 16-го вересня, покликаючись на „достовірні джерела", твердила, що демократичний сенатор із Массачусетс засягав порад від стейтового касира Джессі Анра щодо своєї можливої кандидатури на президента ЗСА у 1980 році, то два дні пізніше сам Анра, як теж і речник Демократичного Комітету Каліфорнії заперечили цю вістку, заявляючи, що Кеннеді ніколи не говорив зі стейтовим касиром у цій справі.

Анра — це колишній близький дорадник президента Джона Ф. Кеннеді і сенатора Роберта Ф. Кеннеді, братів сенатора Едварда Кеннеді, які згинули в атентатах. Після смерти обох братів Кеннеді, Анра та інші близькі дорадники перестерігали Е. Кеннеді, щоб не кандидував на президента з уваги на можливу небезпеку і для нього з боку якоїсь психічнохворої особи чи фанатика.

Перед успішним закінченням „вершинної конференції" у Кемп Дейвід щодо замирення на Близькому Сході опитування виявили, що серед впливових членів Демократичної партії сенатор Е. Кеннеді мав більшу підтримку на кандидатуру на пост президента в 1980 році, ніж президент Джиммі Картер. Однак, вказують коментатори, успіх нарад між президентом Картером і єгипетським президентом Анваром ель-Садатом та ізраїльським прем'єром Менахемом Бегіном напевно значно збільшить популярність президента Картера в рядах Демократичної партії і американського загалу.

Члени уряду Родезії плянують відвідати ЗСА

Солсбері/Вашінгтон. — Речники тимчасового уряду Родезії поінформували, що чотири члени виконавчої ради цього уряду, а саме білий прем'єр Іян Смит і три представники поміркованих фракцій чорної більшости тієї африканської країни, єпископ Абель Музорева, пастор Ндабанінджі Сітголе і племінний ватажок Джеремая Чірау, прийняли запрошення від 27-ох членів Сенату ЗСА прибути з візитою до Америки.

Тимчасовий родезійський уряд, проти якого веде збройну боротьбу радикальний „Патріотичний Фронт", який має підтримку СССР і Куби, зобов'язався довести до перебрання влади чорною більшістю на початку наступного року. Проте, цього тимчасового уряду не визнає ні Вашінгтон, ані Лондон, бо в ньому не беруть участи провідники чи представники „Патріотичного Фронту". З уваги на те, що між Вашінгтоном і Солсбері нема формальних політичних зв'язків, члени тимчасового родезійського уряду старатимуться одержати в'їздні візи через амбасаду ЗСА у сусідній Південно-Африканській Республіці. Американський Державний департамент мусить дати дозвіл на видання таких віз.

Єпископ Музорева і пастор Сітголе вже раніше відвідували ЗСА, але прем'єр Смит і ватажок Чірау ще ніколи в Америці не були.

Речники родезійського уряду інформують, що чотири згадані діячі бажали б зустрінутися з членами уряду президента Джиммі Картера й американськими законодавцями, щоб представити становище тимчасового уряду і заперечити „фальшиві твердження т. зв. „Патріотичного Фронту".

КИТАЙ НАМАГАЄТЬСЯ ПІДВИЩИТИ УРОЖАЙ

Пекін. — Нові керівники Китайської Народної Республіки перевіряють тепер свій сільськогосподарський плян, який включає деякі привілеї для селян, щоб тим самим заохотити їх до збільшення продукції зерна і викликати більший ентузіязм до праці в колективізованих господарствах.

МОСКВА НЕВДОВОЛЕНА ЗАЯВОЮ КЕННЕДІ ПРО ЕМІҐРАЦІЮ

Москва. — Совєтська центральна преса висловила „догану" сенаторові Едвардові Кеннеді за те, що він похвалився і подав до загального відома вислідки його розмов з Леонідом І. Брежнєвим, генеральним секретарем ЦК КПСС і головою Президії Верховної Ради СССР та іншими совєтськими верховодами.

Зокрема совєтам не подобалася заява Кеннеді про виїзд з Совєтського Союзу 18-ох родин, які вже раніше старалися одержати дозвіл покинути СССР, але його не одержали з різних причин. Офіційний орган КПСС „Правда" не називає в коментарі прізвища американського сенатора, але справа про яку пишеться не залишає сумніву, що совєтські пропагандисти мали на увазі його, бо ніхто в останньому часі з американських політиків не виступав із заявою про еміґраційні справи, зокрема про виїзд 18-ох родин з СССР. Політичні спостерігачі стверджують, що Москва навіть цю „джентельменську" і тиху дипломатію сенатора Кеннеді потрактувала як втручання у внутрішні справи СССР, бо такі справи як еміґрація все була і повинна залишитися на їхню думку в компетенції даної держави.

„Зрештою, — пише „Правда", — Совєтський Союз немає в тих справах двох підходів, як це думають буржуазні дипломати, одного для публічного вжитку, а другого для дипломатії". Совєтська газета звертає при тому увагу, що західним дипломатам „не зошкодило б більше звертати увагу, на підставові дипломатичні норми і звичайний такт".

„Правда" однак не заперечила інформації сенатора Кеннеді про виїзд з Совєтського Союзу кільканадцятьох родин і тому на Заході вірять, що між ним і Брежнєвим таки дійсно була якась домовленість в тій справі.

В Ірані загинуло 15 000 осіб від землетрусу

Теґран, Іран. — Принаймні 15.000 осіб загинуло від великого землетрусу, який навістив Іран минулої суботи й неділі, 16 і 17-го вересня ц. р., знищивши цілковито одно велике місто і біля 40 сіл у східній частині тієї країни. Офіційне пресове агентство Ірану ПАРС інформує, що у місті Табас з 13 000 населенням залишилося при житті тільки 2 000 осіб. У місті загинув майже ввесь медичний персонал і тому існує побоювання, що багато поранених помре в наслідок ран, — говориться в повідомленні цього агентства. В кожній місцевості ще сотні осіб перебувають під грузами будинків. Знищені місцевості перебувають у цілковитій ізоляції від зовнішнього світу; немає води і електричного світла. Одинокою комунікацією являються військові радіоапарати, за допомою яких уряд може надсилати до відповідних місцевостей допомогу в людях, харчах, медикаментах тощо. Землетрус розпочався о годині 7:38 вечора, коли населення Ірану в більшості знаходиться в помешканнях, готуючись до вечері.

Землетрус був настільки сильний, що деякі високі будинки у столиці Ірану, віддаленої на 430 миль від місця землетрусу, були пошкоджені трясінням. В місцевості Табас не залишилося ані одного будинку цілого; вони усі перемінилися в грузи, присипаючи під своїми руїнами: тисячі осіб.

Центральний уряд вислав на допомогу військової частини, транспортові літаки і гелікоптери, які повезли харчі, воду, медичний персонал та інші потрібні для рятункової акції речі. Речники уряду заявили, що літаки мають труднощі посадки, бо землетрус знищив також усі асфальтові дороги, летовища і всі більші площі, які могли бути використані літаками.

Майор КҐБ і працівник ОН попросив права азилю в ЗСА

Ню Йорк, Н. Й. — Кореспондент газети „Дизі Ньюз Ворлд" Герри Статос інформує у числі з 19-го вересня ц. р., що 48-річний Іманс Лесінскіс, латвієць з уродження, який працював в Організації Об'єднаних Націй перекладачем і був рівночасно високим старшиною КҐБ, попросив права політичного азилю в З'єднаних Стейтах Америки і його справу розглядає тепер Державний департамент.

Лотар Рудзітіс, видавець латвійської газети „Лайкс", яка появляється два рази в тиждень в Брукліні, поінформував закордонних кореспондентів про втечу майора КҐБ Лесінскіса і заявив, що він втік з совєтської місії до ОН разом зі своєю дружиною Развою і 20-річною дочкою Євою під час Дня Праці до Вашінгтону і більше не повернувся на місце своєї праці. Рудзітіс відмітив, що дружина втікача також працювала в совєтській місії до ОН.

У Вашінгтоні речник Державного департаменту заявив, що він не може ані визнати, ані заперечити цієї інформації, підкреслюючи: „ми старанно розглядаємо її". Рудзітіс сказав кореспондентам, що Лесінскіс працював в Ню Йорку два роки і правдоподібно чекав з втечею поки його дочка не одержить дозволу відвідати їх і щойно тоді використав нагоду. Речник совєтської місії до ОН відмовився відповідати на запитання у цій справі. Згідно з твердженням Рудзітіса, майора КҐБ Лесінскіса переслухували вже урядовці Державного департаменту і Еф-Бі-Ай, а опісля передали його на дальші допити до Сі-Ай-Ей.

Поки не закінчилось слідство, речники ЗСА не дозволяють на жадні зв'язки з втікачами, але відомо, що вони перебувають десь у стейті Вірджінія.

Напади на болгарських антикомуністів

Лос Анджелес, Каліф. — Пресове агентство Ройтерс інформує, що з 1974 р. сталися три загадкові напади на болгарських антикомуністичних діячів, один з яких закінчився трагічною смертю.

Георгій Марков, диктор і радіокоментатор кількох західних радіостанцій, включно з радіостанцією „Вільна Европа", помер 11-го вересня в Лондоні, Англія, при загадкових обставинах.

Ще перед своєю смертю, Георгій Марков сказав своїм друзям, що його хтось вдарив в стегно отруйним вістрям парасолі. Вдова Маркова заявила, що це було політичне вбивство її чоловіка, який активно виступав по радіо проти сучасного комуністичного режиму Болгарії.

Англійські паталоги і бактеріологи займаються тепер дослідами його тканини з метою оприділення, чи він не був отруєний.

Другий болгарський радіокоментатор, Владімир Костов, який проживає в Парижі поінформував кілька днів тому пресову службу Ройтерс, що 26-го серпня ц. р., хтось вдарив його в спину неначе каменем, одначе на його спині залишився слід подібний до вкусу бджоли.

Третій болгарський втікач, Стефан Банков, який провадить релігійні радіопередачі, розповів згаданій пресовій службі, що в 1969-му році він разом з дружиною і дітьми покинув Болгарію і перебував 42 дні в американській амбасаді в Стокгольмі, бо болгарський уряд домагався його повороту. У 1974-му році, коли він повертався з Південної Америки, до нього в літаку підійшли чоловік і жінка та розпитувалися про його походження. Коли погасили світло для висвітлення фільму, ця жінка підійшла до нього знову і розлила якусь рідину зі своєї склянки на його плече. Через півгодини він відчув болі в легенях і в шиї та мусів звернутися до стюардеси за ліками. Дальше він сказав, що його бік був спаралізований на протязі 10-ти днів.

Понад шість тижнів тому, коли С. Банков вийшов з хати, щоб іти до своєї студії, під'їхало спортове авто, з якого мужчина два рази вистрілив, але на щастя, не попав. Банков додав, що цей випадок він зголосив на поліцію.

Щоденник „Чікаґо Трибюн" помістив статтю д-ра Маркуся про Лук'яненка

Чікаґо. — У „Чікаґо Трибюн" з 5-го вересня, надруковано статтю „Ще один призабутий дисидент", автором якої є д-р Василь Маркусь, профессор політичних наук в Льойола університеті, який тепер працює над книжкою про підпільні релігійні твори в Україні.

У своїй інформативній статті д-р Василь Маркусь накреслює життєвий шлях дисидента Левка Лук'яненка, за професією адвоката, промінентну постать в Українській групі нагляду за виконанням Гельсінкської угоди, що його 18-го липня у малому містечку Городні засудили на 15 років: 10 років важких таборів праці та 5 років екзилю, закидаючи йому — „змову проти збереження цілости соціялістичної батьківщини Совєтського Союзу".

Д-р Маркусь, ілюструючи життя дисидента Левка Лук'яненка, згадує і про заснування Української групи нагляду над виконанням Гельсінкської угоди та про її провідника, поета Миколу Руденка і про ув'язненого дисидента історика, письменника та есеїста Валентина Мороза, представивши американському читачеві геройство дисидентів і їхню правність стати в обороні прав людини. Автор статті також доріках американській пресі і продуцентам у телебаченні, які „мабуть втомлені" писанням про боротьбу прав людини в Совєтському Союзі і судовими процесами над дисидентами, бо, поміщуючи вістки про Щаранського і Гінсбурга, майже поминули Лук'яненка.

У заключенні д-р Василь Маркусь, роздумуючи над долею українських дисидентів, пише: „Сьогодні, коли доля Щаранського може знайти розв'язку в типічній торгівлі худобою, чи в нас знаходиться ще інший совєтський шпигун в резерві, щоб ми могли його запропонувати в заміну за Лук'яненка, щоб заощадити йому 15 років каторги? Чи в нас знайдеться доволі шпигунів, щоб змогти за них виміняти сотні інших відважних чоловіків і жінок в совєтських концтаборах, чи нам просто треба про них забути? Або, чи не краще було б підійти до справи в більш принциповий спосіб і відмовитися переговорювати з верховодами в Кремлі, які домагаються, щоб їх звільнили від цивілізованих стандартів поведінки?"

50-РІЧЧЯ УЗО В КЛІВЛЕНДІ

Клівленд, О. — В суботу, 30-го вересня ц. р., тут в год. 7:30 вечора у великій залі школи св. Йосафата при 5720 Стейт Ровд в Пармі відбудеться ювілейний бенкет і баль для відмічення 50-річчя Українських Злучених Організацій у Клівленді. У святочній програмі передбачено: привіт губернатора стейту Огайо; привіти членів Конгресу й посадників міст; слово д-ра Юрія Нестерчука, голови Інформаційного Бюра УККА у Вашінгтоні; слово Джорджа Войновича, комішенера повіту Каяґога; відзначення українських піонерів Великого Клівленду і основників УЗО та мистецька програма з участю соліста-тенора Богдана Чаплинського при фортепіяновому супроводі п-ні Ганни Придаткевич. В годині 9:30 розпічнеться товариська забава до якої

гратиме оркестра „Темпо" під керівництвом Антона Калдуна. Квитки вступу можна замовити телефоном у членів Комітету: (216) 884-5015, 888-4220, 885-1088.

30-РІЧЧЯ НТША В ЧІКАҐО

Чікаґо, Ілл. — В суботу, 30-го вересня ц. р., в год. 6:30 вечором тут в Авдиторії парафії свв. Володимира і Ольги відбудеться заходами Ювілейного Громадського Комітету, ювілей 30-річчя Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА. В програмі: святочне слово проф. д-ра Ярослава Падоха, голови НТША; виставка публікацій НТША; мистецька частина і перекуска. Вступ: 5 дол. від особи для дорослих і 3 дол. для студентів і пенсіонерів.

Газета „Стар Леджер" — про жалобний похід в Пассейку

Пассейк, Н. Дж. — Нюаркський щоденник „Стар Леджер" у виданні з вівтірка, 19-го вересня, повідомляє, що речник Українського Конгресового Комітету, Відділ Берген-Пассейк, під час інтерв'ю з кореспондентом тієї газети поінформував про те, що українці північного Ню Джерзі у неділю, 24-го вересня о год. 1-ій по полудні маршуватимуть вулицями вулицями Пассейку жалобним походом, відзначаючи 45-річчя голодомору в Україні.

Речник УККА також заявив, що „штучно створений голод в 1932-1933 роках був зумисним замахом совєтського уряду, щоб знищити кожен найменший слід української культури, національні почування та стримління до самовизначення. Широкопоширений голод був наслідком політичного акту навмисної колективізації придуманої на те, щоб задавити рух спротиву проти совєтського уряду в Україні.

„Жалобний похід, — закінчив речник УККА, — відбудеться тому, щоб вшанувати тих, що безробно померли".

ОКСАНА КОНДРАТ ОБРАНА НА „МІС СОЮЗІВКУ" 1979

Союзівка (ід). — Завершуючи літній сезон на цій оселі УНСоюзу, у рамках щорічного святкування Союзового Дня, за традиційним звичаєм, 24-ий раз з черги обрано „Міс Союзівку" 1979 — 18-річну Оксану Марію Кондрат. У суботу, 16-го вересня, о год. 12-ій вночі, Володимир Гентіш, конферансьє цієї програми проголосив, що тричленне жюрі — інж. Андріян Лапичак, інж. Дам'ян Кордуба та п. Іван Когут — одноголосно вибрали Оксану Кондрат новою „Міс Союзівкою", першою дружкою — Лідію Лодинську, другою — Лідію Білон.

Оксана Марія Кондрат, дочка інж. Петра та Марії Кондратів, замешкалих в Чельтенгам, Па., є студенткою першого року інженерії в Дрексел університеті. Вона проявляє велику активність у житті молодечих організацій, бо діяльна у Пласті, в Українській Студентській Громаді у Філядельфії, ансамблі бандуристів ім. Василя Симоненка, три роки підряд належала до ансамблю „Волошки". Оксана, залюбки їздить на лещатах, бере участь у плавальних змаганнях, кількакратно отримуючи відзначення. Вона та її родина є членами 153-го Відділу УНСоюзу.

Оксана Кондрат, висловлюючи свою радість, сказала: „Цей вибір для

Новообрана „Міс Союзівка" Оксана Кондрат (посередині) із своїми принцесами Лідією Лодинською (справа) і Лідією Білон.
(світлив ред. Ігор Длябога)

мене є не тільки радісною несподіванкою, але й почестю, я горда, що мені у зв'язку з моєю ролею прийдеться виконувати різні завдання. І тому, що цього року припадають ювілеї „Свободи", „Українського Тижневика" та „Веселки", а в 1979 році — 85-річчя УНСоюзу, я дуже радо виступатиму на всіх імпрезах, пов'язаних з цими ювілеями".

22-річна Лідія Лодинська є дочкою Омеляна та Іванни Лодинських, замешкалих у Ню Гейвені. Закінчила студії з біології у Сентрал Коннектикат Стейт коледжі із ступнем бакаляра, сьогодні старається отримати дозвіл вчити у початкових школах. Ліда є членом Пласту, належить до місцевого танцювального ансамблю та є членом Одобн Сосасті. Вона і її батьки належать до 414-го Відділу УНСоюзу.

Лідія Білон, якій 18 років, є дочкою д-ра Олександра та Ірини Білонів з Ньюарку, Дел. Вона є студенткою „бизнес адміністрейшен" та історії мистецтва в Делаварському університеті. Лідія активна в СУСТА та місцевій студентській громаді. Вона є членом 25-го Відділу УНСоюзу. Обидві дружки виявили вдоволення своїм вибором і заявили, що вони дуже радо виступатимуть на союзових імпрезах.

Після проголошення вибору, уступаюча „Міс Союзівка" Арета Ракоча поклала корону наверх волосся новообраної „Міс" під оплески присутніх. Кожну з цих дівчат укоронувано і вони отримали китиці рож від А. Ракочої та від п-ні Квітки Стецюк, не-

(Закінчення на ст. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

РЕДАҐУЄ КОЛЕҐІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик (тепер виконуючий обов'язки голови Колеґії), Василь Тершаковець і Євген В. Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 073

Тут і там

У кінці минулого місяця негритянка Анджела Дейвіс, яка на кожному кроці підкреслює, що є членом комуністичної партії ЗСА, виголосила в Стенфордському університеті в Каліфорнії доповідь, в якій твердила, що за останніх десять років становище ,,пригноблених'' меншин Америки не поліпшилося, а навпаки, погіршилося, що в 1978-му році в ЗСА ,,менше свободи'', ніж у 1968-му, і заявила, що капіталістична система — ,,це нова форма расизму'', підкреслюючи, що цю систему конечно треба знищити.

Не входячи в те, що наведені твердження Дейвіс — це суцільна брехня, варто зупинитися над фактом, що американська комуністка мала повне право публічно висловлювати свої погляди, безпідставно критикувати політичну та економічну систему Америки і навіть закликати до знищення капіталізму. За це ніхто її не арештував, ані не покликав до судової відповідальности.

Факт, що явна комуністка Дейвіс спроможна цілком відверто заявляти, що метою її діяльности є зміна політичної, соціяльної та економічної системи ЗСА — це ще один доказ, що в Америці дійсно панує свобода слова і переконань. Варто пригадати, що Анджелу Дейвіс у 1972-му році оскарджено і суджено за вбивство та схоплення, а не за ,,політичні переконання'', як це фальшиво твердила і далі твердить совєтська пропагандивна машина. Тоді суд визнав її невинною. У 1975-му році вона знову почала викладати на університетах Каліфорнії, не зважаючи на те, що не тільки не відреклася своїх комуністичних поглядів, але далі постійно підкреслює свою приналежність до американської компартії.

Американська комуністка Анджела Дейвіс не тільки має працю, але ще до того працю викладача на університеті. Як цілком інакше виглядає ситуація в рабовласницькому Совєтському Союзі, де позбавляють людей затруднення тільки за те, що вони домагаються прав, ,,ґарантованих'' конституцією СССР і конституціями ,,суверенних'' республік, цілком безпідставно засуджують їх на довгі терміни ув'язнення в тюрмах чи концентраційних таборах, або запроторюють до закладів психічнохворих!

У вільній Америці, де панує дійсна свобода слова та переконань, урядові та університетські чинники не роблять жадних перешкод комуністці Дейвіс викладати у вищих школах, бо демократична американська політична система має таку підтримку населення, що не треба боятися, що Анджела Дейвіс чи інші місцеві комуністи зможуть послабити цю підтримку своїми брехливими твердженнями, обманливими промовами тощо.

Натомість у Совєтському Союзі комуністичні диктатори арештують і засуджують тисячі людей тільки за те, що вимагають від властей додержання власної конституції і законів, бо совєтський народовбивчий режим, який побудований на суцільній брехні, не має піддержки населення СССР. Для Москви найгіршим ворогом є правда і тому кремлівські верховоди бояться її як вогню. Однак, як писав Валентин Мороз: ,,Правда має довгі руки!''

У серпні значно зросла індустріяльна продукція ЗСА

Вашінґтон. — Федеральна Рада Резерв інформує, що протягом серпня індустріяльна продукція ЗСА, тобто видайність фабрик, копалень та підприємств громадського користування, зросла на п'ять десятих одного відсотка, що представляє собою дуже відрадне явище, беручи до уваги, що в червні і липні індустріяльна продукція країни теж була зросла.

Речники Білого Дому виявили вдоволення із серпневої статистики, вказуючи на факт, що якщо зростає індустріяльна продукція країни, то можна сподіватися дальшого зменшення в кількості безробітних.

Любомир Павлович

В ОБОРОНІ ГЕРОЇВ СПРОТИВУ

,,Ох, ця наша степова флегматичність! Роздумуємо, що зробити раніше, що — пізніше, чекаємо на щось — і тратимо, програємо, гинемо!''

Валерій Марченко

В днях від 23-го до 26-го листопада ц. р. в Ню Йорку відбувається вже 3-ій з черги Світовий Конгрес Вільних Українців під гаслом ,,В обороні прав України і поневолених Москвою народів — за деколонізацію СССР''. Треба привітати сам факт, що СКВУ підібрав таке шляхетне гасло, бо чи між проблемами нашої сучасности, а їх є чимало, передове місце не займає проблема оборони прав України і поневолених народів, та деколонізація СССР? Очевидно, що справа нескорених героїв нашого народу, переслідуваних за оборону національних та людських прав України, є безальтернативно складовою частиною цього шляхетного гасла.

З досвіду минулих та сучасних подій ми є свідками не тільки невідповідного розуміння цієї проблеми нашим загалом, але дуже дискримінаційної практики чужинецької преси, радіо, телебачення, як рівнож такої самої тактики деяких урядових кіл країни нашого поселення. Фаворизування та наголошування засудів та терпінь нескорених героїв однієї національної групи і промовчування жорстоких переслідувань нескорених героїв нашого народу, виразно вказує на дискримінацію супроти нас та наших зусиль. В обличчі несприятливого ставлення супроти справи оборони наших героїв спротиву та одночасно макабричних метод застосування режимом СССР супроти них, нам залишається перевірити та доповнити наші можливості. Так роблять політично вироблені народи і цього вимагає від нас наша честь і гідність. Справа оборони нескорених героїв нашого народу надто важлива, щоб витрачувати час на безплідні дискусії, особливо в сучасну пору, коли ми є свідками боротьби нашого народу не тільки за збереження своєї національної ідентичности та етнічно-культурних здобутків, але за своє існування. Напередодні 3-го СКВУ слід звернути нашу увагу на пекучість цієї проблеми та поставлення її у відповідній площині. Тому, було б побажаним, щоб справа оборони наших героїв спротиву зайняла першорядне місце на форумі СКВУ та щоб СКВУ в основу своєї майбутньої діяльности зробив всі можливі заходи, щоб опрацювати конкретну програму в цьому напрямі. Очевидно, щоб це осягнути, є деякі прерогативи, без яких не обійдеться.

Щоб поставити справу оборону нескорених героїв нашого народу у відповідній площині, найбільшим трудом та обов'язком нас усіх буде докласти всіх зусиль, щоб встановити сконсолідованість цілого нашого суспільства. Така сконсолідованість нашого суспільства на базі оборони нескорених героїв нашого народу буде не тільки запорукою нашої моральної та політичної сили, без якої ніде і ніколи перемоги не буває, але також спричиниться до створення міцної матеріяльної бази, без якої важко собі уявити успішну діяльність СКВУ. Треба прикласти всіх зусиль, щоб наші дотеперішні непорозуміння перетворилися в спільну боротьбу за права нашого народу, за світове місце України. Тільки в єдності і організованості, без егоцентризму та отаманії зуміємо перетворити наші дотеперішні зусилля в успіхи.

Встановивши сконсолідованість цілого нашого суспільства в обороні нескорених героїв нашого народу, обов'язком СКВУ буде зуміти поставити цю проблему на ідейно-здоровому стрижні. Тільки політично-дозрілим підходом зможемо змобілізувати найширші круги нашої спільноти до співпраці та закріпити собі сильнішу позицію в країнах наших поселень. Тому СКВУ мусить виразно та рішучо стати в обороні наших національних інтересів, навіть тоді, коли вони можуть бути не зовсім співзвучними з політикою даних урядів країн нашого поселення. Як репрезентант української спільноти в діяспорі, СКВУ мусить продовжувати національно-політичні ідеї, які побудовані на тривалому незмінному ґрунті, ідеї національних інтересів України.

Чому в обороні нескорених героїв?

1. Тому, що тепер, як ніколи в минулому, справа оборони нескорених героїв набрала світового розголосу, існують для нас небувалі можливості, яких ми не сміємо прогайнувати. Використання цих можливостей для добра України буде свідоцтвом нашої політичної дозрілости.

2. Тому, що справа оборони нескорених героїв є проблемою нашої сучасности, поставлення цієї проблеми у відповідній морально-політичній площині може принести нам непередбачено-корисні результати. Видвигаючи справу наших героїв спротиву, видвигаємо справу визволення України.

3. Тому, що так вимагає від нас наша честь і гідність. Оборона наших героїв спротиву, це не тільки справа захисту наших братів від жорстоких метод КҐБ, це справа самозбереження.

Не забуваймо, що справа оборони нескорених героїв нашого народу, це справа нас усіх.

Тепер, коли ідея визволення від колоніяльних залежностей опанувала світ, ми не сміємо роздумувати, чекати, програвати і гинути.

Богдан Остап'юк

СВЯТ-УСПЕНСЬКИЙ ВІДПУСТ У ДАВНЬОМУ ТЕРНОПОЛІ

Кінчалися жнива. Змінилася мозаїка полів. Жито і пшеницю вже звезено, їх зложено в просторих міщанських стодолах і високих стіжках. Чорносірі загони зораної ріллі і блідо-жовті стерні оживляли пасма зеленої картоплі. Лише де-не-де стояли ще копи пізнього вівса та гречки — останні свідки недавніх гарячих, подільських жнив.

У садах біліли ранні яблука ,,паперівки'', червоніли ,,циганки'', жовтіли груші ,,спасівки'', синіли різні сливи. Всі ці, сонцем налиті овочі, неначе різнобарвні квіти на тлі зелені і білих домів прикрашували підміські сади наших міщан.

Зближалося свято Успення Матері Божої, роковий храм-відпуст нашої манастирської Свят-Успенської церкви. Кожнорічно відвідували її на свято Успення понад 10000 прочан із далеких сторін Поділля, Волині, а перед Першою світовою війною приходили прочани, аж з-за Збруча. З особливою увагою приготовлялись до цього свята наші міщани.

Кілька днів перед святом з'являлися в нашому місті перші прочани. Це були ці, що з далеких сторін приїхали сюди возами, щоб заздалегідь піднайти нічліг, оглянути церкви, місто, або купити дещо з одежі чи хатньої посуди. Щойно за цими першими вістунами празника почали напливати головні маси пішки гостинцями, польовими дорогами, стежками. Йшли процесії з довколишніх сіл, гомоніли полями релігійні пісні.

Під мурами церкви розбивали свої ,,будки'' крамарі з різними празнично-релігійними реквізитами, як: образами святих, хрестиками, чотками, медаликами, молитовниками, забавками тощо. Місто нагло змінило своє буденне обличчя. Усі вулиці заповнили маси прочан. Особливо годі було пройти вулицею Руською та князя К. Острозького. Селянські дівчата одягнені у вишивані сорочки (кожне більше село мало свої власні взори), гаптовані жупани, корсети з різними ґерданами, коралями, намистами, — цвіли наче маків цвіт. Хлопці-парубки теж у вишиваних сорочках, а старші ґазди у полотняних білих штанах, у битих вовняних свитах із стіжковатими шапками або брилями на головах, з-під яких виглядало довге волосся. Вони з гордістю зберігали свою традиційну ношу.

Свято розпочинав у навечір'я празника величавий похід процесій з церкви Чесного Хреста (надставної) та Різдва Христового (середньої). Хрест та хоругви становили чоло цього релігійно-національного походу. За ними йшли Сестри Служебниці, церковні братства, громадські організації і молодь із смолоскипами. На окремій носильниці несли члени церковного братства статую Матері Божої. З черги хори та оркестра ,,Міщанського Братства'' з прапором співали і грали на переміну побожні пісні. Шість найбільш заслужених міщан несли плащаницю Божої Матері, а під бальдахимом ніс один з найстарших священиків реліквіяр з частинкою ризи Матері Божої. Щойно за цим йшли всі наші місцеві священики (10) і приїжджі, а за ними непроглядні маси народу зі свічками в руках. Гомін релігійних пісень і шепіт молитов тисяч вірних ворушив вечірню тишу. Мерехтіння світел у вечірньому сумерку кидало тіні на обличчя прочан, додавало чару цій небуденній релігійно-національній маніфестації в честь Божої Матері — Цариці України.

Ще далеко було чоло походу, як вже почали дзвонити дзвони з високої манастирської дзвіниці Свят-Успенської церкви. Хоругви, що ждали в брамі дзвіниці, кланялися на привітання. Усі процесії входили на цвинтар і уставлялися по обох боках широкої алеї, що вела вгору до каплиці, де над престолом в морі світла стояла чудотворна ікона Божої Матері. Після покладення плащаниці у крипті каплиці почався урочистий молебень у честь Матері Божої, якій відправляли всі священики. Після молебня була святочна проповідь, що її звичайно виголошували наші найкращі проповідники, до яких належали о. Світенький, парох Ладичина, о. Вонс, парох Чернилева Руського о. Кароль, парох Микулинець і о. Сембай. Цілу ніч горіли світла на цвинтарі, цілу ніч молився народ, дякуючи за всі ласки одержані від Божої Матері.

У той час, як за брамою, в церкві, в каплиці відбувалися релігійні відправи, перед брамою по обох боках церковних мурів відбувалися інші, більш прозаїчні, празнично-відпустові, базарні картини...Прохання милостині численних жебраків-калік, старців, які голосно кричали, щоб звернути на себе більшу увагу, захвалювання вигуками крамарів їхніх товарів, гра усних гармоній, трубок, свист ,,когутиків'' та інших іграшок зливався в один

(Закінчення на ст. 4-ій)

Леся Лисак-Тивонюк

,,ТОПКА СОЛИ''

Прийшла чомусь на думку ,,топка'' соли, хоча я ніколи її не бачила. З мого дитинства сіль запам'яталася у брунатних торбинках. Та Мати колись розказувала про топку соли, описала її, а все, що Мати розказувала, було знайоме і близьке, наче б сама це переживала.

Виринула ця топка соли в Материній розповіді про одне весілля, на якому вона була дружкою. Це було по Першій світовій війні, точніше у 1920 році. Згадане село — недалеко так званої швармлінії, було знищене, страшно зубожіло. Родина молодої стягнулася із останнього на коровай і навіть трохи м'яса для нечисленних весільних гостей. А родина молодого з другого села, яка не потерпіла від війни і була на ті часи заможна, принесла на весільну гостину... топку соли!

Забула я тоді спитати, чи в тих повоєнних часах про сіль було так тяжко, бо Мати оповідала з жалем, що в коморах батьків молодого... тухло в мішках збіжжя! Могли бодай ,,шарпнутися'' на корець пшениці або жита, щоб молодята мали з чого спекти перший хліб — казала Мати. Та все закінчилося добре: молодята важкою працею таки доробилися, і згодом їм жилося краще, як скупим кревнякам.

Та чому тепер згадалася ця сіль? Чи тому, що часто чується лікарські поради деяким пацієнтам, щоб не споживали нічого зі сіллю? Або, коли вже мусять, то бодай дуже обмежилися в її споживанні. І ці, безумовно, добрі поради часто стосуються людей, які у сільському дитинстві були ,,здорові, як горіх'', і яким навіть не снилося, що колись сіль — та дорогоцінна сіль — буде для них шкідлива! Таж колись без соли не годен було ніяк обійтися! Як наквасити без неї капусту на зиму, чи бочку огірків? І як зимувати без квашеної капусти?

Справді, у добі, яка вже не повернеться, можна було обійтися без дуже багатьох речей, та не без соли. Хто ще пам'ятає народний вислів ,,щоб я без соли їв, мушу це зробити?'' Хто ще пам'ятає, як посилали до сільської крамнички, відтак обов'язково до ,,нашої кооперативи'' по сіль, даючи у вузлику кількоро яєць?'' А вважай, щобись не збив покладів, бо не буде чим посолити борщу!'' Справді, борщ міг бути пісний, та не міг обійтися без соли. Як і багато інших страв.

Щож, часи міняються, люди теж. Тільки про зміну часів люди радо говорять, про себе ж не завжди радо, бо вік робить своє... А сіль, тепер навіть у найскромнішому хатньому бюджеті є рубрикою, позбавленою значення. Якихсь там двадцять і кілька центів. Що це значить супроти цін інших харчових продуктів?

Ні, не тому нагадалася топка соли. Її давній посмак приніс далекий осінній вітер. Це осінній день вималював призабуту картину: десь серед піль горить вогнище... Хлопці-пастушки радісно кидають жмути сухого картопляного бадилиння. Воно сухе, брунате, дивно пахне. Червоні язички вогню весело підскакують вгору.

...Як пахне цей дим з поля! Чим саме? Прив'ялим пільним зіллям десь на межі? Вітром, що гладить зелену озимину? Листям, що жовтіє в ліску? Чи просто здоровою молодістю, якій далекі всякі турботи?

...Знаю: так, як той дим на полі, ніколи й ніщо не запахне. Може це якісь скриті пахощі рідної землі? Може це туга?

...Котрийсь із хлопців приніс найважливіше для печення картоплі, яке відбувається під жаринками вогнища. Приніс у шматині трохи соли. ,,Позичив'' її без відома матері в хаті. Ця мати терпелива, вічно загарована селянська мати, шанує сіль, як цінність, бо вона недешева. А може мати й дала б, коли б попросити? Бо як же їсти печену картоплю без соли? А вона така смачна, смачна, ця з надвугленою шкарлупою картопля! Хрумкотить шкаралупка, всередині сипкий, біленький, картопляний м'якіш. Ніколи і ніде так не смакує печена картопля, як біля того вогнища на оболоні.

Що ж, інколи на осінньому пікніку ще хтось пригадає звичай з часів, які не повернуться. Хтось навіть подасть і масло, про яке й не снилося пастушкам при вогнищі. Та ані враження, ані смак вже не ті, що колись були. Правда, декому й масла не рекомендується їсти. Нема ради: інші часи, тобто інше здоров'я як було.

Ех, дав би дехто багато, щоб... завернути пройдені роки. Щоб ще раз бути молодим, як тоді, сильним, бальорим, щоб вірити, що буде краще, надіятися сповнення якоїсь мрії. Дав би неодин багато, щоб дихнути повітрям тамтої осени... Не меланхолійної, а міцної, як хлоп'яча енергія, не сумної, а розтанцьованої веселими вогниками у полі. Щоб бодай дихнути теплим сивавим димком, що стелиться над рідним полем, на яке вже не повернеться.

Володимир Янів

ЕТНОПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ В ,,ПАНСЬКИХ ЖАРТАХ'' І. ФРАНКА

[1]

,,Панські жарти'' це одна із двох основних поем Івана Франка (і, спрецизуймо, одночасно з погляду чисто формального, найдовших[1]), які визначили значення його поетичного дорібку для української літератури, не зважаючи на те, що вона має ще незаперечні познаки недостач молодечого твору[2]), що постав під виразними впливами як стилю, так і політичних тенденцій доби. Епічна розповідь — деталізована й натуралістична — переважає над мистецтвом вислову; моралізаторство не залишає місця для знаків запиту у проблемах, що ждуть на розв'язку. І саме порівняння розгляданої поеми із другою — із ,,Мойсеєм'' (1905), вказує на творчий розвиток поета: ,,Панські жарти'' — це пролог, ,,Мойсей'' — апогей, із зрівноваженням форми й змісту, — це рефлексія зрілої особовости. А проте, вже навіть одночасна критика визнала й підкреслила вийнятковий вимір поеми. Визначний ерудит Григорій Цеглинський[3]), який строго зрецензував збірку молодого автора *З вершин і низин*[4]) високо оцінив ,,Панські жарти'' (які були складовою частиною названої збірки). Циглинський назвав поему ,,пам'ятником, тривкішим від криці'' (Monumentune aeve revennins'',яка приносить честь авторові, але адночасно становить вийняткову подію для цілої української літератури.Дослівно кажеться:,,Ми не вагаємося сказати,що від Шевченка немає кращої поезії в літературі руській.Під смирним написом ,,Оповідання'' криється тут епічна поема першорядної краси і першорядної ціни. Поет ніби оповідає подію одного села, але се подія з життя цілого народу''.

Як же вияснити цю помітну суперечність певної пересічности і одночасно визначного місця у літературі? Незаперечно, сюжет поеми стосується певного децидуючого перелому української історії із глибокими перемінами, які доосновно зрушували почування цілої спільноти: ідеться про знесення панщини в Австрії (1848), що започаткувало упадок февдальної системи із емансипацією селян і, звичайно, із запеклим спротивом панів. Цей спротив — це саме ті ,,панські жарти'', іноді гротескні, частіше брутальні, навіть криваві й немилосердні, — без вийнятку нелюдські й обурливі, сливе апокаліптичні. В поемі входимо в ті ,,граничні ситуації'' з усіми нюансами, які є так характеристичні для екзистенціяльної філософії, — граничні ситуації, які завжди дозволяють заглянути в душу, вчутися в ментальність людини чи людської групи. Звичайно, ті ,,жарти'' — насправді зловживання мусіли якось впливати на поведінку громади, викликати якусь реакцію, — поведінку, як часового вияву сталої постави, ментальности. Таким чином, висновки стосовно етнопсихології видаються очевидні, щонайменше, ціле соціологічне тло, як ланцюг подій та реакцій на них є дуже повчальні для студій.

Франко базує своє ,,оповідання'' — за власним свідченням — на фактах, відомих із документів (скарга священика, вигнаного на панщину; спогади польського шляхтича), алеж автор, народжений ледве 8 років після знесення панщини, знав ще знаменито цілу атмосферу середовища із усіми нюансами почувань тодішнього села; ці настрої змальовує він дуже сумлінно в поемі, що тільки підкреслює значення твору, як справжнього документу доби, що зберіг своє значення аж по сьогоднішній день.

Якщо вже тодішня критика підкреслила при нагоді появи ,,П. Ж.'' деякий паралелізм між Шевченком і Франком, тоді поглиблена аналіза мусіла б нагадати ще одну подібність: одна з найважливіших поем Шевченка (а з погляду формального також найдовша!) це ,,Гайдамаки'', що стосується також соціяльних рухів в Україні (1768), — подібність не випадкова, яка виразно свідчить про спеціяльну **чутливість** українців на **соціяльне** положення чи соціяльну проблематику (що вже мало б бути **одним із виявів ментальности українця**), — чутливість, випливаючу з цілої історії й, автоматично, із постави, зформованої тією історією. Не зважаючи на величезні різниці, які протиставлять обидві поеми, це саме порівняння тих двох поем веде нас до етнопсихологічних висновків. Звичайно, треба докладно бути свідомим всіх можливих обмежень. Насамперед, треба враховувати різницю. Насамперед, треба врахувати різницю епох та стилів: ,,Гайдамаки'' — поема романтична, хоч і з уступами реалістичними, іноді навіть натуралістичними, зокрема в описах подій кошмарних чи відразливих. Між написанням ,,Гайдамаків'' (1841) і ,,П. Ж.'' (1887) проминуло півстоліття. Ще більший відрізок часу розділяє описувані події (1768 і 1848). Шевченко відтворив події 63 роки після спалаху ,,гайдамаків'', Франко — тільки 36 років після описуваних подій. Франко, не заперечуючи значення особистих спогадів сучасників, спирався на документах; Шевченко покликується тільки на оповідання (зокрема свого діда).

Також суперечливі темпераменти протиставлять поетів: молодий Шевченко (27-літній) — чуттєвий та пристрасний — дає нам твір вийняткового динамізму, злагідненого у своїй нагальності й навіть жорстокості ніжним ліризмом почуттєвої людини. В своїм поетичнім еляні він іноді індентифікується із описуваними героями до того, що здається, наче б то він виправдував поступки, чи навіть злочини, які він, зрештою, виразно засуджує в післяслові до поеми. Франко — погідний і раціоналістичний — піднімає своє оповідання до проповіді гуманізму й доброти. Тим часом обидва вони ідеалізують: перший в керунку зрозуміння й навіть співчуття, звідки випливає поблажливість для лиходійств; другий у свому ,,чорно-білому'' зарисовуванні персонажів, що ще більше унагляднює контрасти шляхетної поведінки одних (покріпачених) і ганебної другого (їхнього пана). Стверджена ідеалізація потверджує, зрештою, відому істотну рису українських письменників, яка є безпосереднім відбиттям української ментальности.

Порівнюючи обидві поеми перед 21 роком перший раз — при нагоді століття Франкового народження[5]), я схарактеризував ,,Гайдамаки'', як ,,поему бунту й помсти'', протиставляючи їй ,,П. Ж.'', як поему терпіння, але одночасно й підпорядкування (долі), вирозуміння і прощення. Цей контраст видавався настільки далекойдучим, що він підказує припущення про основні реґіональні різниці в ментальності українців із Сходу і Заходу. Звичайно, цих різниць не можна заперечувати, і моя тодішня студія належала саме до компаративної (порівняльної) диференціяльної етнопсихології, яка наголошувала різниці. Алеж між тими двома настільки — на перший погляд — протиставними ментальностями є певна сполучна риска, збіжність, а то й момент тотожности: у спільному джерелі різних поведінок, різних реакцій. Отож в рівній мірі бунт Шевченка і підпорядкування й вирозумілість Франка є нерозривно зв'язані з ідеєю добра.

[Продовження буде]

---

1) Для четвертого видання поеми сам автор підготовив нумерування рядків, і їх у ,,П. Ж.'' 4004. Друга поема, ,,Мойсей'', нараховує 1685 рядків.
2) Пригадаймо: І. Франко народжений 27-го серпня 1856 року. Поема написана в січні-лютому 1887 року.
3) Григорій Цеглинський (1853-1912), письменник та педагог, з 1888 року був директор Перемиської гімназії; з 1907 р. — посол до парляменту.
4) Рецензія у *Зорі*, 1887, стор. 241-242. Поезії із збірки *З вершин і низин* оцінює критик ,,як римовану прозу і революційну тенденцію'' (Цитоване за повним виданням творів *Зібрання творів у п'ятидесяти томах*, В-во ,,Наукова Думка'', том II, Київ, 1976 (стор. 7, примітка 1).
5) Студія опублікована у місячнику *Визвольний Шлях* у числах за грудень 1956 р. (стор. 1376-92) і січень та лютий 1957 (стор. 31-41 і 135-143).

СОВЄТИ ПЕРЕКИДАЮТЬ ВІЙСЬКА НА ЯПОНСЬКИЙ ОСТРІВ

Токіо, Японія. — Совєтський Союз, перший раз на протязі 18-ти років, перекинув свої військові частини на острів Еторофу, який до Другої світової війни належав Японії. Пресові агентства інформують, що Москва перекинула на острів покищо 2500 вояків і деяку кількість зброї. Загально здогадуються, що це потягнення Кремля є тісно пов'язане з недавно підписаним японсько - китайським мировим договором проти якого ввесь час протестували комуно-московські верховоди.

Сл. п. О. Николаїв-Коваленко пожертвував 2500 дол. на культурні цілі

Шістнадцятого серпня 1978 р. в Едмонтоні, Канада, помер Олекса Маркович Николаїв, якого дійсне прізвище було Коваленко. Покійний народився 1903 р. на Херсонщині. Замолоду брав участь у визвольній боротьбі, а потім змушений був ховатися від совєтської влади. У тридцятих роках його таки заарештували, але за якийсь час йому вдалося звільнитися. Тоді Олекса Маркович змінив прізвище і виїхав із своєї округи. Йому не вдалося здобути вищу освіту, хоч він не раз пробував дістатися на студії, й навіть коротко вчився в університетах. Закінчив лише агрономічний технікум.

Покійний цікавився літературою, купував книжки й передплачував часописи, багато читав і говорив доброю літературною мовою. На жаль, до смерти не позбувся страху переслідувачів, навіть тоді, коли в Канаді йому вже ніщо не загрожувало. Його життя було повне пригод, які він чомусь не записав, хоч і збирався не раз це робити. Друзі й земляки поховали його на цвинтарі св. Михайла в Едмонтоні, поряд його дружини, що померла кілька років раніше.

Сл. п. О. Николаїв-Коваленко залишив свою хату, в якій жив сам, був бездітний, родині Сенишиних: Григорієві та Анні, зокрема їхній дочці Настуні, яка зобов'язалася доглядати могилу Покійного та його дружини. Не забув Покійний і про потреби на культурні цілі. Після розмов із нижчепідписаним, сл. п. Олекса Маркович записав 1000 дол. на Бібліотеку ім. Симона Петлюри в Парижі, 1000 дол. на Шевченківську Фундацію в Вінніпезі і 500 дол. на Православну Катедру Св. Івана Золотоустого в Едмонтоні, членом якої він був. Похорон відбувся 21-го серпня з цієї Церкви.

Григорій та Анна Сенишин, з якими товаришував Покійний більш як 30 років, влаштували гарний похорон і поминальний обід. Панахиду відправили о. прот. А. Хом'як та о. архим. О. Щербань. На похороні та обіді було 50 осіб.

Для вшанування пам'яті Олекси Марковича та його дружини Віри, Григорій та Анна Сенишини разом зі своєю дочкою Настунею пожертвували 1500 долярів на видання вокальних творів, що їх написали такі українські композитори: Микола Фоменко кантата „Слава Мазепі", „Монолог перед шаблею", „Діва Марія"), Григорій Китастий („Конотопська слава", „Карпатські січовики", „Юнацький марш"), Сергій Яременко („Дует Мазепи й Мотрі" з опери „Мазепа", „Саскачеванка"), Роман Бородієвич („Київ"), Ігор Білогруд („Ти прийшла"), Гліб Лепшинський („Марш Чернігівської Січі").

Таким чином, із залишеної спадщини по сл. п. Николаєву-Коваленкові разом на культурні цілі пожертвувано 4000 дол. Це свідчить про розуміння важливости української культури — не лише з боку Покійного, а і з боку Григорія та Анни Сенишиних і їхньої дочки Настуні.

Я. Славутич

У безмежному смутку повідомляємо Родину, Приятелів та Знайомих, що Волею Всевишнього, 16-го вересня 1978 року, відійшов від нас у Вічність, на 55-му році життя наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

св. п.

ЛЮБОМИР ІВАН СТАСЮК

довголітній член Управи Пластприяту і хору „Бурлаки" в Боффало, Н. Й.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбудуться з похоронного заведення Слотюк, Боффало, Н. Й., 20-го вересня 1978 р., о год. 8:45 ранку, до церкви св. Миколая, а згодом на цвинтар Mt. Calvary Cemetery в Боффало, Н. Й.

Горем прибиті:

ГАЛИНА — дружина
ДІЯНА і ПЕТРО — діти
МАРКІЯН з родиною — брат
МАКО з родиною — брат
ПЕТРО МУРІЙ з дружиною СТЕФАНІЄЮ — вуйко
ДМИТРО СТАСЮК з родиною — вуйко в Україні
ВОЛОДИМИРА ЛОНКЕВИЧ — теща

кузини:

СТЕПАН КРАВЧЕНЮК з родиною
ОСИП КРАВЧЕНЮК з родиною
МАРІЙКА КОБИЛЯНСЬКА з родиною
ОМЕЛЯН МУРІЙ з родиною
ОЛЕКСАНДРА ВАҐНЕР з родиною
ГАЛЯ КЛЮЧОВА з родиною
та вся ближча і дальша Родина в Україні, Америці і Канаді

Замість квітів на могилу проситься складати пожертви на Патріярший Фонд.

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

Вшановуючи світлу пам'ять померлих дорогих осіб, на українські студії в Гарвардському університеті пожертвували:

Леся Коваліва — 2,640 дол., в пам'ять чоловіка бл. п. д-ра Петра Коваліва.

Тетяна й Іван Стельмахи — 1,000 дол., в пам'ять трагічно померлого внука бл. п. Ореста Василя Кулиняка.

Анна Мельник — 1,000 дол., в пам'ять і в шосту річницю смерти чоловіка бл. п. інж. Богдана Мельника та в пам'ять сестри бл. п. Катрі Горобійовської.

Стефан Стефанів — 500 дол., в пам'ять батьків сл. п. Василя і Катерини Стефанів.

Ніна Николенко та донька Людмила з мужем Петром Доброноженком — 500 дол., у світлу пам'ять та в другу річницю смерти мужа й батька бл. п. Дмитра Николенка.

Марія Сслінська — 500 дол., в пам'ять сина бл. п. Іллі Сслінського.

Семен Темченко, сини Марко, Борис та родина — 250 дол., замість квітів на могилу дружини й мами бл. п. Галини Темченко.

Люба Данило — 200 дол., в пам'ять та в п'яту річницю смерти чоловіка бл. п. Василя Данила.

Приятелі — 120 дол., замість квітів на могилу бл. п. Степана Візниці, батька п-ва Бурих і п-ва Вижницьких.

Андрій Чорнобіл — 100 дол., замість квітів на могилу бл. п. вуйка Івануса.

Олександра Дяченко Кочман — 100 дол., в пам'ять батька бл. п. Івана Андріяновича Дяченка.

Д-р Євген і Неоніля Стецькови — 100 дол., замість квітів на могилу бл. п. д-ра Мирослава Орловського.

Олена й Іван Кусі — 100 дол., Ірина і Михайло Біленькі — 50 дол., замість квітів на могили сестри й тети бл. п. Ярослави Люби з Іващків Хижак та шваґра і вуйка бл. п. Дмитрія Тиндика.

Анна Капітан, д-р Теофіль Артемович — по 100 дол., д-р Олександер Ґудзяк, д-р Всеволод Клюфас, д-р Володимир Когутяк, д-р Михайло Логаза, д-р Осип Тимочко — по 25 дол., д-р Марія Козарська, Володимир і Віра Мотика — по 20 дол., Петро Яріш — 15 дол., Володимир Кольцьо, Роман і Анна Чорнобіль, Мирон і Галя Тицькі, Омелян і Марія Омецінські — по 10 дол., замість квітів на могилу бл. п. д-ра Дмитра Капітана.

Меланія Дмитрів — 50 дол., замість квітів на могилу чоловіка бл. п. д-ра Григора Дмитрова.

Євгенія й інж. Дмитро Негрич — 40 дол., Марія й інж. Богдан Пашківські — 30 дол., Ірина і Юрій Лаврівські, „Самопоміч" — по 25 дол., Марія і Михайло Крижанівські, Євгенія і Володимир Кольцьо, Марія Холєвчук, д-р Марія і Мирослав Козарські — по 20 дол., Марія і Володимир Скорупські, Марта і Леся Семків, Люба і Любомир Білик, Ярослава і Володимир Зелез, Стефанія Ващук, Ізабелла і Зенон Омецінські, Софія і Михайло Єйна, Ольга і Михайло Малинівські, Олександер Грабар, Петро Яріш, Мирослава і Андрій Повх — по 10 дол., Христя Ковч, Степанія Лаба, Володимир Цюга — по 5 дол., замість квітів на могилу бл. п. Миколи Костинюка.

Ірина й Антін Рущицькі — 30 дол., Антін Тимкевич, Ольга і Степан Парубчаки — по 25 дол., д-р Орися і д-р Юрій Карапінки — 20 дол., замість квітів на могилу бл. п. інж. Юліяна Муссаковського.

Петро Хлібович з синами — 25 дол., замість квітів на могилу бл. п. Антона Траски.

Михайло Лисогір — 25 дол., замість квітів на могилу кузена бл. п. Осипа Таращука.

Катерина і Андрій Буки — 20 дол., замість квітів на могилу бл. п. Степана Візниці.

Василь Кий — 20 дол., в пам'ять бл. п. Михайла Момота.

П-во Данилишин, Марія Волошин — по 20 дол., Григорій Кісіль — 15 дол., п-во Миґаль, п-во Іванко, Петро Лютий - по 10 дол., п-во Пшибильські, п-во Марко, п-во Брик, Михайло Колодій, п-во Наконечні, Анастазія Наконечна — по 5 дол., в пам'ять бл. п. Катерини Кісіль.

Дякуючи жертводавцям за пожертви, линемо до Господа Бога з молитовним проханням, щоб дарив померлих вічним спокоєм і радістю.

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФКУ

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Цим повідомляємо Високо Шановне Громадянство м. Ірвінгтону і околиць, що

дня 24-го вересня 1978 року в церкві св. Тройці в Ірвінгтоні, Н. Дж.
836 Lyons Avenue

буде відправлена

УРОЧИСТА ПАНАХИДА

за душу св. п. прем'єр-міністра Української Держави проф. д-ра

БОРИСА МАРТОСА

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ЙОГО СМЕРТИ

Панахида буде відслужена о год. 12-ій дня.

ЦЕРКОВНА УПРАВА І НАСТОЯТЕЛЬ

В пам'ять бл. п. д-ра Осипа Любчака складаємо замість квітів на могилу 50.00 долярів на фонд Катедр Українознавства в Гарварді.

Д-р Іван і Олександра КИЗИКИ

Замість квітів на могилу св. п. Івана Мартиновича складають 25.00 долярів на фонд Катедр Українознавства при Гарвардському Університеті.

Родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.

Оксана і Роман ЧАВС

В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Дорогого МУЖА, БАТЬКА І ДІДУНЯ

бл. п.

ОСИПА МАЛЕЦЬКОГО

складаю:

на Гарвардський Український Інститут	$50.00
і на Пр~овий Фонд „Свободи"	10.00

дружина КАТЕРИНА з дітьми і внуками

СПОРТ

Редагує О. Твардовський

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

НОВІ УСПІХИ УКРАЇНСЬКИХ ЛЕГКОАТЛЕТІВ

У фінальних змаганнях за Кубок совєтської імперії з легкої атлетики репрезентанти України значно випередили всіх своїх конкурентів і зайняли такі чолові місця: чемпіонів — 14, другими вийшло — 12, третіми — 16, четвертими 11, п'ятими — 9, і т.д. В цих змаганнях українські легкоатлети ще раз доказали, що вони могли б успішно репрезентувати Україну на Олімпійських Ігрищах та інших світових змаганнях, на жаль, російські імперіялісти змушують їх виступати в збірній СССР, в якій здобуті осяги ідуть на конто Росії.

ТЕХНІЧНІ ВИСЛІДИ У ЗВІТОВИХ ЗМАГАННЯХ

100 м. 1. В. Бронников з Одеси — 10.3, 3-й В. Павленко з Харкова — 10.4; 200 м. 1. В. Бронников — 20.9, 4. В. Білокінь — 21.5; 400 м. 1. В. Білокінь (Київ) — 46.1, 8. А. Гиренко (Львів) — 49.5; 800 м. 1. В. Солонецький — 1.48.9, 4. О. Прудський (Крим) — 1.49.4; 5000 м. 2. А. Недибалюк (Вінниця) — 13.58.4; Барієри 110 м. 1.3. С. Кузів (Львів) — 14.0; 3000 м. з/п. 1. В. Карпенко (Харків) — 8.37.4, 2. М. Шаблій (Дн-ськ) — 8.38.8, 3. В. Зайчук; Стрибки в довжину: 1. В. Пасечник (Дн-ськ)— 7.59, 2. В. Галиней (Львів) — 7.47, 3. І. Вишня; Скок у височінь: 2. В. Киба (Київ) 218, 4. С. Бараненко (Львів) — 215; Жердина: 1. В. Лівсцев (Харків) — 5.10, 3. В. Іванов (Львів) — 5.00; Потрійний: 2. О. Лисочонок (Київ) — 16.20, 3. П. Лобанов (Запоріжжя) — 16.12; Диск: 4. Є. Михайлюк (Запоріжжя) — 58.00; Спис: 1. А. Жеребцов (Одеса) — 84.32, 3. О. Чупилко (Харків) — 78.94; Штовхання ядра: 1. О. Носенко (Київ) — 19.61.

ЖІНКИ

100 м. 2. 3. Войтенко (Дн-ськ) — 11.9. 200 м. 3. В. Дашенко (Запоріжжя) — 24.1; 400 м. 4. Л. Неведомська (Київ) — 56.6; 1500 м. 1. Л. Смолка (Київ) — 4.14, 2. 3.Н. Стащук (Київ)— 4.18.3; 3000 м. 1. Н. Гіматова (Київ) — 9.26.3, 3. І. Ускова (Київська обл.) — 9.33.8; Барієри 100 м. 2. Л. Оринянська (Київ) — 13.7, 3. А. Скиценко (Львів) — 13.8; Стрибок в довжину: 1. І. Поленко (Дн-ськ) — 6.29, 3. О. Бондаренко (Харків) — 6.04; Скок у висоту: 2. Н. Осколок (Київ) — 178. Диск: 1. Н. Ехренко — 60.06, 6. Л. Гниденко (К) — 57.60; Спис: 1. О. Коростильова (Харків) — 53.90, 3. Т. Косориженко (Харків) — 50.00; Штовхання ядра: 2. В. Кот (Київ) — 18.60.

ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ КОЛ. ВІДОМИЙ СПОРТОВЕЦЬ СЛ. П. ЮРКО ХОМА

Спортовці Західної України, головно в Галичині, малощо знали про футболіста сл.п. Юрка Хому — знали тільки про боксера, який помер десяток років тому.

Юрко Хома, син Закарпатської України, відійшов у вічність за Влодком Кобзярем 9-го серпня 1978 року. В Закарпатській Україні був знаний між спортовцями, як визначний футболіст, правий лучник першої дружини СК„Руси" в часі, коли вона була на вершку своєї слави.

Покійний Хома народився 15 квітня 1914 року в селі Радванка поблизу Ужгороду, де закінчив народну школу, горожанську і учительську-школи закінчив в Ужгороді, де 1936 році здав матуру в учительській семінарії. Цього ж року став учителювати в Ярку поблизу Ужгороду. Для ознайомлених з спортовим життям Закарпатської України цей факт вже був доказом, що він визначний футболіст, бо таких змагунів-учителів по можливості приділювано до громад сусідуючих з Ужгородом де була активна славна „Русь"-футбольна дружина, яку теж називали одинадцяткою літаючих учителів. Саме в цьому часі СК„Русь" боролася за вступ до Чехо-Словацької

Юрко Хома в одностої СК„Русі" 1933 р.

Футбольної Ліги, а в її складі в більшості виступали учителі, які на змагання в різні міста Чехо-Словаччини їздили літаком. Св. пам'яті Юрко був дуже швидкий, доганяв м'яч подаваний йому скісно з центра Кобзярем, чи Йотьом Кріжом, скісним ударом забивав м'яч у ворота суперників, або з його точної подачі забивали голі інші напасники „Русі".

Критичний віденський арбітраж в листопаді 1938 році приніс кінець СК„Руси", а з цим і кінець блискучої кар'єри змагунів тієї славної дружини, включно з Юрком Хомою. Мадярські шкільні власті перенесли його на посаду учителя в мадярське село Жебеш поблизу Кошиць. Батько Юрка, який вже був в Америці, спровадив Юрка з мамою 24-го грудня 1939 року. Негайно після вибуху японсько-американської війни, Юрка покликали до американської армії, з якою дістався пізніше до Чехо-Словаччини і в 1945 році до Праги. Тут віднайшов свою „стару любов" Еллю Горняк, з якою оженився 6-го січня 1946 року. Як жінка американського вояка, п-ні Елля в цьому ж році виїхала до Америки, а місяць пізніше Юрко.

В Америці поселилися в м. Магва, Ню Джерзі, де заложили свій малий ресторан, який пізніше розбудували на великий, збудували чудову вигідну хату з прекрасною ґалерією Закарпатських малярів і скульпторів.

Може в його житті не було великих геройчиних вчинків, але Юрко Хома був прикладним сином Закарпатської вітки українського народу. В молодому віці здобував славу на спортових стадіонах, відтак докладав усіх зусиль, щоб познайомити український загал в Америці і Канаді з історією українського спорту на Закарпатті. Зібрав цінні матеріяли для відзначення 50-ти Річчя СК„Русі" Ужгород, що їх готовився за власні фонди видрукувати.

Сподіюся, що його праця не пропаде намарно, зібрані матеріяли від живучих ще спортовців на Закарпатті видадуть Карпатський Союз і Українські Спортові Організації, що буде невґнучим вінком на могилу нашого Юрка.

В. Клен

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 24-го ВЕРЕСНЯ 1978 р.

АСТОРІЯ, Н. Й. Місячні повакаційні збори Б-ва св. Миколая — 5-ий Відд., о год. 5-ій по пол. в церковному приміщенні при 37-09 31-ша Аве. В програмі звітування відділового уряду і різні справи. Проситься прибути і вирівняти свої залеглості. — М. Хоманчук, секретар.

Оксана Кондрат...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

голосуючої секретарки жюрі.

Відтак під звуки оркестри „Ясени", квартету з Монтреалю, Квебек, із солісткою Любомирою Ковальчук, новообрана „Міс Союзівка" затанцювала перший танець з управителем Союзівки Володимиром Квасом. Л.Лодинська танцювала з головним радним УН-Союзу д-ром Аскольдом Лозинським, а Лідія Білон з В. Гентішем. Відтак всі присутні включилися в забаву до звуків цієї оркестри.

Вибір нової „Міс Союзівки" попередив концерт з участю танцювального ансамблю з Асторії, Н. Й., під керівництвом Олени Оприско, виконуючи вісім танків, якому акомпаньювала оркестра Союзівки — Алек Худолій, акордеоніст, та Дорко Сенчишин, бубніст. Оксана Борбич-Кордуба, солістка в оркестрі Союзівки також виконала дві пісні при акомпаньяменті А. Худолія.

Під час програми на залі „Веселки" був присутній колишній головний предсідник Йосип Лисогір, сьогодні почесний член Головного Уряду, уступаюча „Міс Союзівка", А. Ракоча, „Міс Союзівка" 1974 Донна Марунчак, та „Міс Союзівка" 1977 Аннетка Харук, що їх представив присутнім В. Гентіш.

У своєму прощальному слові А. Ракоча подякувала Головному Урядові УН-Союзу та Управі Союзівки за їхні старання в користь української молоді.

„Для мене вибір на „Міс Союзівку" був не тільки радісною подією, але й почестю. Може ніхто цього не відчуває краще як ми, що УНСоюз — це установа, яка своїми ідеями і напрямними об'єднує нас всіх без різниці поглядів, чи віку", закінчила своє слово А. Ракоча.

СВЯТ-УСПЕНСЬКИЙ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

проразливий гармидер...

Другого дня, на Успення вранці, заки зорі світ заповідали, відбувалися Богослуження. Точно в год. 10-ій починалася соборна Служба Божа, на яку дуже часто запрошував парох о. кан. В. Громницький високих церковних достойників зі Львова, як: єпископів Будку, Чарнецького, митрата Базюка, ректора Духовної Академії у Львові, сьогодні Їх Святість Патріярха Йосифа та інших. Дуже часто правив також Велику Службу Божу о. Григорій Чубатий, парох Ступок, найстарший віком священик тернопільського деканату. До Богослужения співав церковний хор під управою дяка Степана Шутовського, який помер в день Успення в Гаях Великих в 1962 р. на 94-му році життя. Після Богослужби відбувся обхід з Найсвятішими Тайнами та свячення зілля і відпустових пам'яток. Господар свята о. кан. Громницький гостив в просторих приміщеннях парохіяльного дому кількадесят священиків святочним обідом. Гостили також і наші міщани своїх знайомих та приїжджих гостей- прочан. Празничні гостини переривав гомін дзвонів, який сповіщав про відхід процесій з нашої Успенської церкви. Скінчилися врочисті святкування. Піднесені та скріплені на душі, повертали маси прочан до своїх домів.

На весні 1963 року прийшла з України страшна вістка про те, що большевики висадили динамітом у повітря у листопаді 1962 року нашу незабутню Свят-Успенську церкву в Тернополі*. Це болюче вразило не лише тернопільців, але й усіх тих, хто хоч раз в житті цю церкву відвідав. Понад 300 років простояла наша святиня і ніхто не відважився її нищити. Аж ось знайшлися новітні Герострати, які знищили церкву, каплицю і дзвіницю, не залишивши найменшого сліду! Світлину нашої Свят-Успенської церкви поміщено в першому томі реґіонального збірника „Шляхами Золотого Поділля" стор. 179. І хоча большевицько - московські зайди знищили дощенту наш храм, то все ж таки його образ та врочисті святкування свята Успення, що їх ми відзначали останній раз 25 років тому, — залишаться назавжди в нашій пам'яті.

• У календарі „Нового Шляху" за 1974 рік поміщено статтю автора під заголовком „Документ ганьби"; у ній написано, як большевицько-московські зайди знищили в 1962 році славну на все Поділля Свят-Успенську церкву в Тернополі, стор. 149-152.

Вислід конкурсу молодечої творчости

Наприкінці минулого року Літературно-Мистецький Клюб ім. Василя Симоненка у Мельборні, Австралія, проголосив 4-ий конкурс молодечої творчости, в якому могли брати участь молоді автори від шкільного віку до 18 років і від 19 до 25-ти. На конкурс надійшло 11 матеріялів: оповідання, нариси, спогади, казки. Жюрі в складі членів Літературно-Мистецького Клюбу ім. В. Симоненка — Зої Когут, Божени Коваленко, театральної артистки Ірени Залеської, Анастасії та Невана Грушецьких, Володимира Каспенковича під головуванням Дмитра Нитченка (Дм. Чуб) розглянуло всі конкурсові матеріяли й ухвалило: першої нагороди не дістав ніхто. Другу нагороду в сумі 60 дол. присуджено студ. Школи Українознавства в Нобл Парку-Таї Шевченко, 15 років, за оповідання „Розбита самота", третю нагороду 40 дол. одержав студент Школи Українознавства в Лідкомбі (біля Сіднею), Славко Ільків, 14 років, за нарис „Я хотів би побачити Україну". Жюрі також відзначило оповідання студентки Наталки Березняк, 16 років, за оповідання „Ріка-чарівниця" з нагородою 20 дол.

Решті вісьмом учасникам конкурсу, що виявили теж літературні здібності рішено видати по 10 дол. для заохочення.

13-го серпня у Народному домі в Ессендоні біля Мельборну, відбувся вечір учасників конкурсу. Голова Клюбу Дм. Нитченко далі зробив коротку доповідь про те, як треба працювати над собою: над мовою, змістом, як збирати потрібний матеріял, підкресливши першорядне значення в творчості — читання корисних книжок, писання щоденника, а також, щоб писати свої твори не лише для конкурсів.

Після цього місцеві чотири учасники конкурсу самі прочитали свої писання, а потім вони ж та члени молодечої групи Клюбу — Орися Опар, Тарас Мацібурко та старші члени Клюбу — Анастасія та Неван Грушецький прочитали конкурсові твори сиднейців. Після цього голова Клюбу оголосив вислід 4-го конкурсу, вадав нагороди, відзначення та заохочення, закликавши молодих авторів далі працювати й наступного разу надіслати ще кращі твори. Присутніх було 62 особи. Закриваючи програму, голова Клюбу подякував всім жертводавцям, що прислали свої пожертви на фонд нагород конкурсів: три особи по 100 долярів, а решта менші суми, разом 375 долярів. Клюб має намір незабаром проголосити новий конкурс.

Н. Н.

Напередодні ювілейних святкувань у Балтиморі

В українському народі, так як і в інших культурних народах світу, прийнялася ідея вшановування подій минулого — часто з великими врочистостями і в святковій атмосфері.

Сказав свого часу один з великих мислителів, що минувшина і майбутнє — це два береги тієї самої річки — сучасности. Сучасне, це перехідна кладка з відомого минулого в світ сподівань і надій невідомого майбутнього. Святочне відзначення подій минулого це і є ювілейні святкування. Це історія часто неписана, на осях, чи помилках якої будуємо майбутнє, де з перспективи минулого оцінюємо сучасне і глядимо в майбутнє. Це баланс пророблений, осягненого, або недокінченого, це баланс здійснених задумів і праці одиниці, родини, народу, а також баланс розчарувань нездійсненого.

На руках у мене бюлетень парохії св. Архистратига Михаїла в Балтиморі, де повідомляється, що 8-го жовтня ц. р. святкуватимемо 85-ліття українського поселення у Балтиморі і 65-ліття заснування парохіяльної церковної громади 20 років, які ділять ці дві дати—це роки мозольної праці в тяжких життьових умовах наших піонерів — поселенців. Це боротьба за фізичне існування, а рівночасно це роки великого зрозуміння для своєї рідної Церкви, де могли молитися до Господа Бога і Пречистої тією мовою, якою молилися на рідних землях. Їхня віра, прив'язання до свого, надії накраще, а часто біль жалю і резиґнації знаходили вираз в глибині молитви: „Під Твою милість прибігаємо Богородице Діво". Ця віра дала їм силу для самозбереження, та силу подбати про долю поколінь, заснувати рідну церковну громаду. Очевидно важливу ролю в збереженні ідентичности відіграють політичні, громадсько-братні, і молодечі організації, школи. Але, коли б не було рідних церков із скромним декол престолом, а на ньому Кивотом Господнім, не було б свідомої і українських громад. Церков була джерелом нашої духової екзистенції, Церква була прибіжищем в днях радости і скорботи, Церква нас цементувала і вдержала.

Недавно прочитала я прегарну статтю під заголовком „Свято життя" — про те, як людина вихована в атеїстичному дусі переходить на Захід у вільний світ і як пізнає і глибоко переживає зустріч з християнською ідеологією і культурою, зустріч з Богом. Автор стверджує, що „Ґрунт західньої культури християнський і світ абсолютно — незаперечно Божий". Цитую дальше: „...і був світ святом і було розкішне свято святого письма, вперше в житті прочитаного, та щей і рідною мовою. Пророки, царі, апостоли, Христос — говорили по-українському. Приголомшуюче багатство чудових думок, історії, легенд, філософії, моралі, поезії — і що найкраще з колинебудь під небом написаних книжок називали отрутою? Чому оце все — це „свято життя" міг я пізнати лише цілою назавжди залишеної Батьківщини".

Ці знаменні слова хай послужать для нас духовим стимулом проти релігійного збайдужіння і інертности — які, на жаль, не раз є прикрою дійсністю в нашому еміграційному житті.

Ювілейні святкування парохії св. Михайла в Балтиморі — це велика подія не тільки для нас мешканців Балтимору, але і для всіх українців Мериленду і околиці. Тож хай ці ювілейні святкування будуть „святом нашого релігійного життя". Прийдім громадно, щоб у спільній молитві в церкві, чи за святочною трапезою віддати поклін минулому, подякувати Господеві за благодаті пройдених років і просити благословення для нових починів.

Ліда Лемішка

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА СЕНЮК, членка УНС Відд. 36 в Рочестері, Н. Й., померла 19 квітня 1978 р. на 71 році життя. Нар. 30 січня 1907 р. в Україні; членкою УНС стала в 1956 р. Залишила у смутку синів Івана і Романа, 5 внуків і сестру Софію в Україні. Похорон відбувся 21 квітня 1978 р. на цвинтарі Ріверсайд в Рочестері, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Марія Ковальчук, секр.

РОЗА РОЛЕНКА, членка УНС Відд. 94 в Гемтремк, померла 1 квітня 1978 на 86 році життя. Нар. 1890 р. в Україні, а членкою УНС стала в 1938 р. Залишила в смутку дочки — Гелену, Юлію, Павлину і Анну; 11 внуків і 14 правнуків. Похорон відбувся 5 квітня 1978 р. на цвинтарі Мт. Олівет, в Детройті.

Вічна Їй Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

КОРНИЛО ҐЄНТА, член УНС Відд. 453 в Торонто, Канада, помер 19 лютого 1978 на 79 році життя. Нар. 1890 р. в с. Зарудечко, пов. Збараж; членом УНС став 30 вересня 1948 р. Залишив у смутку дружину Софію, дочку Мирославу, внука Дмитра, правнучку Анну Софію, брата Володимира в Арґентині, сестру Магдалину в Польщі; ближчу і дальшу родину в Канаді, Америці і в Україні. Похорон відбувся 22 лютого на цвинтарі Парклови в Торонто, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!
Яків Ковальчук, секр.

ІВАН ПАСТУХ, член УНС Відд. 361 в Ню Йорку, помер 4 лютого 1978 р. на 84 році життя. Нар. 25 січня 1894 в Дусанові, Україна. Залишив у смутку двоє братанків — Генрі Ф. і АннуК. Пастух. Похорон відбувся на цвинтарі Мавнт Олівет в Маспет, Лонг Айленд, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Степан Чума, секр.

АННА ПОДОЛЯК, членка УНС Відд. 112 в Парма, Огайо, померла 31 січня 1978 р. на 87 році життя. Нар. 27 грудня 1888 в Україні; членкою УНС стала 30 вересня 1919 р. Залишила у смутку дочку Катерину Совчик. Похорон відбувся 2 лютого 1978 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Парма, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Мері Капраль, секр.

МАРІЯ ТУРКІВ МИЦИК, членка УНС Відд. 388 в Честер, Па., померла 1 квітня 1978 р. на 77 році життя. Нар. 22 квітня 1900 р. в Зах. Україні; членкою УНС стала 31 січня 1937 р. Залишила в смутку о. дек. В. Мицика з дружиною Цинтією і 4-ма внуками. Похорон відбувся 4 квітня 1978 р. на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Андрій Шевченко, секр.

ПАВЛО ГНАТЬО, член УНС Відд. 175 в Детройті, помер 12 вересня 1977 на 91 році життя. Нар. 1886 р. в Україні, а в члени УНС вступив 1938 р. Залишив у смутку дружину Марію, 3 дочки: Павлину, Стефанію і Анну та синів — Волтера, Даніела і Джона. Похорон відбувся 14 вересня 1977 р. на цвинтарі ст. Гедвіґ в Дірборн Гайтс.

Вічна Йому Пам'ять!
Ярослав Базюк, секр.